

SZABADSÁG SUGÁRÚTI ÁLTALÁNOS ISKOLA

1171. Budapest, Szabadság sugárút 32.

T./Fax: 258-27-51

E-mail: sugisk@freemail.hu

www.sugarsuli.sulinet.hu

SZEMELVÉNYEK A SZABADSÁG SUGÁRÚTI
ÁLTALÁNOS ISKOLA
TÖRTÉNETÉBŐL

Összeállította: Szanyi Dezső

Tartalom

Szemelvények a Szabadság Sugárúti Általános Iskola történetéből

A kezdetek

A 20-as évek

A 30-as évek

A 40-es évek

A háború utáni évek

A körzethatárok kijelölése

Jelentős változások

Az 50-es évek

A 60-as évek

A legutóbbi idők eseményei röviden

A kezdetek

A

z iskola székhelye Rákócscsaba-Újtelep, Rákócscsaba új települése volt.

1908-tól törvényileg kötelezővé lett az ingyenes népoktatás. Gondoskodni kellett az újtelepi gyerekek iskoláztatásáról. A községi képviselőtestület húzta, halasztotta az ügy megoldását, de a szülők 1910-ben erélyesen felléptek gyermekeik érdekében az előjárásnál. Kitérni tovább nem lehetett, ezért a képviselő testületi gyűlésen megalakították az ún. községi iskolaszéket, amelynek tagjai lettek:

- Kaál József elnök,
- Dr. Lakatos Kálmán r. k. esperes-plébános
- Szánthó Géza ref. lelkész
- Dr. Haás Ferenc orvos

hivatalból, a többiek pedig választás útján:

➤ Kovach Károly	➤ Goldmann Mór
➤ Tüskés Mihály	➤ Blaskovics
➤ Horváth Miklós	József
➤ Mess Máté	➤ Pintér Endre
➤ Takáts Kálmán	➤ Nagy István
➤ Mihalek József	➤ G. Nagy István
	➤ Mihály István

Ezen iskolaszéknek a javaslata alapján azután 1910. június 11-én a 25/kgy. szám alatt a képviselőtestületi gyűlés kimondta, hogy „még 1910-ben két tantermes községi iskolát állít fel a délnyugati újtelepen, egyelőre csak bérházban elhelyezve. Két tanítói állást is szervez 1.000 – 1.000 koronás díjlevéllel, melyből „a község 100 koronát ad egyenként, kilencszázat pedig a közoktatási minisztertől folyamodja meg.” Addig azonban míg a segélyek meg nem érkeztek, a tanítói fizetéseket a község folyósította a megválasztandó tanítóknak. A határozatot ismertették a vármegyei tanfelügyelőséggel, majd annak hozzájárulásával az előzetes pályázatra beérkezett 18 pályázat közül elfogadták Genzor János rákócscsabai r. k. és Prunyi Endre nagytarcsai ág. ev. hitvallású tanítók pályázatát.

Szeptember első hat napján a beiratások is megtörténtek a Béla utcai (ma Nyitány utca) Bartha-féle emeletes és a Szabadság-téri Friedbaum-féle földszintes házakban ideiglenesen elhelyezett tantermekben. A 132 különböző vallású növendék vallási oktatására az iskolaszék felkérte Lokajcsek Károly r. kat. káplánt, Szánthó Géza ref. lelkészt, Prunyi Endre ág. hitv. ev. vallású tanítót, és az izraelita hitközséget a heti órák után 80 – 200 koronáig terjedő évi tiszteletdíj felajánlásával. Genzor Jánosnak az iparos ifjak heti kétórás oktatását kellett vezetnie, Prunyi Endre az iskolai tanzászlóalj vezetéséért kapott a tanítói fizetésén túl 200 – 200 koronát. Az 1911. febr. 21-i képviselőtestületi gyűlés felkérte Barankovics Emília r. kat. tanítónőt, hogy a felsőbb osztályú lányoknak heti két órában kézimunka oktatást tartson 200 korona tiszteletdíjért.

A következő tanévben 165 gyerek jelentkezett az iskolába. A rohamos emelkedésre nem számított az iskolaszék, ezért nem intézkedett újabb tanerők beállításáról. 1911. okt. 11-én úgy oldotta meg a feladatot, hogy két tanítójának felajánlott 400 – 4000 korona tiszteletdíjat, ha elvállalják a növendékek négy csoportba osztásával azoknak félnapos oktatását.

A 3. tanévben a helyzet tarthatatlanná vált, amit a bérházakban lévő tantermek problémái is okoztak. A képviselőtestület 1912. március 20-án elhatározta a Fasor (ma Szabadság sugárút) és Béla utca kereszteződésénél lévő telekre egy négy tantermes iskola építését. A munkát Schwartz József fakereskedő-vállalkozónak adták ki 35.600 koronáért azzal a kikötéssel, hogy legkésőbb október 1-jéig elkészül a

munkával. El is készült az új községi iskola. A négy tantermen kívül magában foglalt egy tanítói tanácsszobát, egy könyvtárszobát, külön építve, pedig egy szoba-konyhás szolgálati lakást.

Az iskolaszék Decsy József főszolgabíró elnöklété mellett harmadik tanítóul megválasztotta Batár Endre ref. tanítót.

1914. szeptember 1-jére az állam átvette a községi iskolát. Prunyi Endre lett az igazgató. 1915-ben a miniszter a váci püspök közbenjárására felmentette őt a megbízásából és helyére új igazgatónak Schwarz Jánost nevezte ki.

1916-ban az iskolába íratási díj 50 fillér volt.

A 20-as évek

1922-ben Schwarz János nyugdíjaztatott, s helyébe Zloch József neveztetett ki. 1924. januárjában ő is nyugalomba vonult, s a helyettesítéssel Pintér István és Folbert József helybéli tanítók bízták meg a tanév végéig. Ők mindent igyekeztek megtenni azért, hogy valamelyiküket véglegesítsék az igazgatói székben. Folbert Józsefnek nagyobb esélye volt erre, mert kitűnő festő és háborús rokkant volt a jobb kezére.

1924. júniusában Pintér és Folbert mellőzésével Nagy Miklós menekült tanító helyeztetett az állami iskolához igazgatónak.

Leányosztály 1916

Nagy Miklós igazgató az 1926/27. tanév történetében az alábbiakat foglalta írásba.

Szept. 16-án kezdték a tanítást 6 osztályban 237 tanulóval. Január 24-től február 7-ig náthaláz, június 17-én kanyarójárvány miatt az iskola be volt zárva. Ez utóbbi miatt a záróvizsga és az évzáró ünnepély elmaradt, és „Hála az isteni gondviselésnek, tanulóink között csak egy haláleset fordult elő.”

Az ünnepek között felsorolta – szokásosokon kívül – a kormányzó őfőméltósága névünnepeinek megtartását (Horthy Miklós – dec. 6.), a mohácsi gyásznapi 400 éves évfordulójának megemlékezését (febr. 14.) a madarak és fák napját (máj. 21.), a háborúban elesettek emlékünnepét (máj. 29.), és június 4-én „megemlékeztünk a gyászos emlékjű trianoni békéről.”

Leírta a bővítést, mely által az iskola emelettel bővült: két új tanteremmel tanítói szobával, szertárral, igazgatói lakással. Kiemelte, hogy az elméleti oktatáson túl nagy súlyt helyeztek a gyakorlati munkára a fa- és virágtenyésztésre, konyhakerti munkára. A testnevelés oktatása a felszereltség miatt nehezebb volt.

A tanulók vizsgáit megjutalmazták, melyre a hitelintézettől 40 pengő, a Hangya Fogyasztási Szövetkezettől 20 pengő (P) 42 fillér (f) folyt be. Megemlítette a tanulók jótékonyágát, miszerint a Tanítók Eötvös Alapjába 24 P 56 f gyűjtöttek össze. Az iskola könyvtárában 272 mű sorakozott. A tanítói könyvtár 99 kötetből állt.

A tantestület tagjai voltak:

➤ Nagy Miklós	igazgató
➤ Horváth Boldizsárné	I. a
➤ Özv. Thury Jánosné	I. b
➤ Böjtő Ilona	II. o.
➤ Dr. Rakovics Kálmánné	III. o.
➤ Pintér István	IV. o.
➤ Folbert József	V – VI. o.
➤ Szentkeresi Pál	iskolaszolga

A tantestület tagjai tevékenyen részt vettek az iskolán kívüli népművelésben. 19 ismeretterjesztő és 15 iffúsági rendezvényben vettek részt. 10 esetben volt tantestületi gyűlés.

Társadalmi tevékenységük miatt Nagy Miklós igazgatót és Folbert József kartársat községi képviselőtestületi tagokká választották. Az igazgató az alábbi fohással fejezte be beszámolóját: "Kérem a Mindenhatót, hogy ezen tevékenységünket községünk és vele édes hazánk felvirágoztatása érdekében a jövőben még fokozottabb mértékben gyakorolhassuk!"

1928. szept. 10-én nagy Miklós ig. és Schwarcz János gondnoksági elnök levelet intézett a nagyméltóságú magyar királyi Vallás és Közoktatási Miniszter úrhoz (Klebesberg Kunó). Alázatos kérelmükben, az 1927-ben kibővített iskola kiadásának eddigi 240 pengő fedezetét 350 pengőre való emelését kérték. Leírták, hogy a község földszintes házai közül kiemelkedik az emeletes iskola, ami zivataros időben ki van téve a villámcsapásoknak, amiért is 1927 nyarán kétszer tönkrement az összes vezeték. A villámhárító ezért szükséges. A 6 tanteremből csak 3 – ban van szekrény, pedig mindegyikbe kellene. Felhozták még a kerítés korhadtságát, az iskolaszolga lakásának tűzveszélyességét. Arról nincs tudomásunk, hogy kérelmük helyet kapott-e.

Nagy Miklós 1929. évi tanévzáró jelentéséből kiderül, hogy az igazgató úrnak milyen szerteágazó tevékenységi köre volt. A 24 éve működő tanító, aki katonára nem volt, a községi tanonciskola igazgatója és óraadója, községi törzskönyvvezető, népművelő, előadó, a Rákosvidéki Méhészkör elnöke, a Rákoscsabai OKH (hitelintézet) alelnöke, a Rákoscsabai Hangya Fogy. Szöv. Orsz. Méhészegyesület igazgatósági tagja, a Gödöllői Járási Méhészegyesület díszelnöke, a Gödöllői járási tanítóegyesület, a Rákoscsabai Kaszinó és Polgári Kör választmányi tagja, a MOVE (Magyar Országos Véderő Egyesület) választmányi tagja és Rákoscsaba község képviselőtestületének tagja volt.

Az iskolában hitoktatóként Lokajcsek Károly r. kat. esperes, Szánthó Géza ref. lelkész, Szabó Lóránd ev. hitoktató dolgozott.

A tanulólétszám: 294 fő volt. A szorgalmi idő 215 tanítási nappól állt. (Ma 185 körül mozog.) A tanulmányi eredmények jól tükrözik a másságot. 214 tanuló magaviseletből, 149 szorgalomból dicséretes. 2 tanuló volt magaviseletből tűrhető, 15 szorgalomból hanyag. Az iskolának 52 kitűnő, 69 jeles, 80 jó, 24 elégséges és 15 elégtelen tanulója volt. Ebben a tanévben is „kiváló hangsúlyt” helyeztek a vallás-erkölcsi és hazafias szellemű nevelésre. Az iskola az Áll. Tanítók Orsz. Egyesülete által Budapesten rendezett kiállításán a fa-, papír-, és agyagmunkáival szerepelt, és dicsérő oklevelet kapott.

A 30-as évek

1931. jún. 30-án a Magyar Kjr. Közp. Statisztikai Hivatalnak küldött 1930/31-i tanévre vonatkozó adatai értékes forrásnak bizonyulnak.

Kiderül belőle, hogy az iskola épülete a Magyar Kjr. Kincstáré. A mindennapos elemi iskolával nincs kapcsolatban általános továbbképző iskola, de gazdasági továbbképző községi jellegű van. A 12 – 14 éves tankötelesek itt, és az iparos tanonciskolában nyernek oktatást.

Az iskolának nyilvánossági joga van. Az iskola felett a közvetlen felügyeleti jogokat a Gondnokság gyakorolja, kinek elnöke helyben lakik. A személyi kiadásokat az állam, a dologiakat a község fedezi.

Az iskolában nyolc évfolyamon mindkét nemű gyerekeket tanítanak részben osztott formában (1 – 4. osztályok külön, az 5-6. és a 7-8. osztályok együtt.) egy fiú, egy leány és hat vegyes osztályban. Az iskolának hat tanterme van, melyben 138 fiú és 124 leány tanul (össz.: 262). A vallási megosztottság képe így alakult:

római katolikus	169	görög keleti	1
görög katolikus	1	unitárius	1
református	67	izraelita	6
evangélikus	12	baptista	5

Anyanyelv szerint egy (tót) kivétellel mindenki magyar.

Az első osztályban 19, a 8. osztályban 30 órában folyik a tanítás. Érdeemes átböngészni a tantárgyakat is:

Hittan	1-8. o.	Beszéd- és értelemgyakorlatok	1-4. o.
Számтан	1-8. o.	Írás, olvasás és nyelvtan	1-8. o.
Földrajz	4-8. o.	Történelem	5-8. o.
Polgári jogok és kötelességek	5-8. o.	Természetráajz	5-8. o.
Természettan és vegytan	5-8. o.	Gazdaságtan	3-8. o.
Rajz	2-8. o.	Ének	1-8. o.
Torna	1-8. o.		

Az iskolában a mezőgazdaság, a háziipar és a női kézimunka ágai közül a konyha és virágkertészet, a méhészet és a női kézimunka tantervben előírt anyagát oktatták.

A tanköteles kort meghaladottak számára Ifjúsági Vöröskereszt Egyesület működött, amelyet Horváth Boldizsárné és Böjthe Ilona vezetett.

Nagy Miklós ig. beszámolója sok hasonlóságot mutatnak ezekben az években. Az 1932/33. tanév legfontosabb eseményeinek összefoglalójában a tanerők felsorolása után a tanév eseményeit és eredményeit veszi számba. A szokásosak mellett megemlékeztek gr. Apponyi Albert (1933) és gr. Klebesberg Kunó (1932) államférfiak haláláról. A gazdasági válság, hatással volt a hiányzásokra: 70 %-kal nőtt az előző évihez képest. A mulasztásokat a tantestület ruha-, és cipőadományozásokkal igyekezett csökkenteni. A tanulók magaviseletéről ideologikusan tökéletes állapotot festett az igazgató úr. Kifejtette, hogy „A szülők és előjáróik iránt tisztelettel viselkednek. Egymást testvériesen szeretik... A két dulakodót a harmadik szeretettel választotta szét. A madárfészekrablót gyengéd pirongatással állatvédő barátta tette a társa.” (A következő évek beszámolóiban hasonlóan idillikus a kép.)

Riasztó volt a szegények aránya. 380 tanulóból 304 kapott valamit: felsőruhát (44), inget (24), cipőt és javítást (77), kesztyűt (6), kabátot (7), harisnyát (28), sapkát (10) tejet, kenyeret (17), tanszert (76).

A tankönyvek megbecsülése sem a mai képet mutatja. A gyerekek „valósággal dédelgetik szép és gyermekij lelküket lebilincselő könyvecskéiket.”

Az 1936. június 29-én íródott tanévzáró jelentés szerint a tantestület tagjai a következők:

➤ Nagy Miklós	igazgató
➤ Horváth Boldizsárné	
➤ Özv. Thury Jánosné	
➤ Szakáll Imre	
➤ Dr. Raikovich Kálmánné	
➤ Révfy István	
➤ Faludy (Folbert) József	
➤ Tarján Sándorné	
➤ Jablonszky Szilárdné	

A pedagógiai munkában az igazgató kiemelte, hogy a 7 – 8. osztályokban nincs tankönyv, amiért is nagymértékben javult a gyermekek folyóírása, megfigyelő képessége. „A magolás megszűnt és értelemmel tanultak a növendékek. A fogalmazási készség is nagyot javult. Általában nagyon komolyan vették a tanulást és a mulasztások száma is csökkent.”

Nincsenek meg az iskolában a magyar irodalom legkiválóbb művei, amit kötelezővé tudtak volna tenni, így „halomszámra” kellett elkobozni a tanulóktól a Pesti Hírlap sárga könyveit.

A rend és a tisztaság érdekében háromszor olajoztatták a padlókat, a folyosókat és tantermeiket „tisztaságra intő feliratokkal és képekkel, továbbá vízvezetékkel, mosdótálakkal, köpöcsészekkel, hőmérőkkel, orvosszeres ládikával” is ellátták.

A szülői házzal való kapcsolatokat rendszeresen lejegyezte az igazgató úr. A két szülői értekezleten „A hazugság minden bűnnek kezdete” és „A magyar anya hívatásáról” hallhattak tanulmányokat az érdeklődő szülők. Szakáll Imre és Faludy József tanítóktól.

1937. jún. 20-án a tantestület két új taggal bővült, Komlós Imrével, és Boross Gézával. Az elmúlt évben II. Rákóczi Ferenc halálának évfordulója, most Báthory István erdélyi fejedelem emléknapja emelkedett ki az ünnepek sorából.

Nagy Miklós ig. kiemelte a hazafias nevelés témakörében, hogy a tanulókat „a magyar zászló soha meg nem szűnő szeretetére és tiszteletére” buzdították és „a magyar iparcikkék megbecsülésére” tanították.

500 tanulóból 93 kitűnő, 95 jeles, 120 jó, és csak 34 elégtelen, amit a betegségek és a mulasztások okoztak a hanyagság mellett. A tanév során 35 taggal megalapították az iskolai apród cserkészcsapatot. Az igazgatói beszámoló érdekessége a szertárhasználat megemlékezése, mely szerint a váltakozó tanítás miatt a tanítók „nem vették igénybe az ásványokat, régi pénzeket, talajneveket, költők és művészek képeit és rajzmodelleket.”

Az iskolai önképzőkörében kétszólamú énekkar alakult Komlós Imre vezetésével.

1939. július 2-án a Belügyi Közlönyben – a közelgő háború miatt – rendelet jelent meg a légoltalom megszervezésére. Ennek alapján Várnagy Miklós igazgató 1941. január 11-én kelt intézkedésében megtervezésre került az iskolai légoltalmi rendszer. A tanulók létszáma ekkor **630 fő** volt. Az egyik tanító a főépületben, az iskolaszolga a melléképületben lakott. Az emeleten 4 tanterem 60 tanulóval, a földszinten 2 osztály nyert elhelyezést. Pince is volt, de csak 11 m²-es. Légoltalmi parancsnoknak Révfy István tanító, tartalékos főhadnagy, helyettesének Boross Géza tanító, tartalékos zászlós lett megjelölve. A terv tartalmazza a figyelő-riasztó, összekötő szolgálat, a házi rendőrség, az elsötétítés, a tűzvédelem, az egészségvédelem, a gázvédelem tárgyi, személyi vonatkozásait.

A 40-es évek

1942. febr. 11-én Várnagy Miklós panaszt nyújtott be Boross Géza tanító ellen a tanügyi főtanácsos, kir. tanfelügyelő úrhoz tiszteletlen és a tantestületi békét bontó magatartása miatt. Panaszában kitért arra, hogy Boross egyik gyermekét felekezeti iskolába, a többi gyermekét pedig, a tanerők kifogásolása miatt nem a rendnek megfelelő osztályba íratta. Elítélte Boross feleségének magatartását – miszerint nem köszönti a kolléganőket, nem fogadja az úriemberek köszönését, nyelvet öltöget ügyeleti munkát végző tanítónőkre, és örvöngőnek nevezte az egyik kártársnőt. Végül, az iskola belső életét jól ismerő, álnév alá búvó egyén feljelentést tett a V. K. M úrhoz az iskola és egyes tanítók ellen. Ennek kivizsgálása a főtanácsos úr részéről megtörtént, de „a szomorújelenségek arra vallanak, hogy ezen áldatlan állapoton gyorsan és radikálisan változtatni kell.” Mindezek alapján kérte a Boross Géza áll. tanító ellen az eljárás megindítását.

Az 1942. október 1-jei állapotfelmérő lap szerint az iskola alapja téglá, szigetelése kátránypapírral megoldott, fala a földszinten mész, az emeleten vörös téglá, a fedele cserép, a tantermek padlózata deszká, magassága 3,6 m.

Ugyanekkor a politikai község költségvetése 210.344 P szükségletű 134.351 P fedezettel, míg az iskola 1942. évi költségvetése 5.000 pengő. Megadták az iskola akkori forgalmi értékét is: 11.800 pengő.

A háború az iskola épületeiben komoly károkat nem okozott.

A háború utáni évek

1945-ben a háború befejezése után az Ideiglenes Nemzeti Kormány 15/1945 M.E rendelete alapján a tanítóknak is bizonyítani kellett az igazoló bizottságok előtt a korábbi tevékenységüket. Ennek alapján a következők tettek jelentést az igazoló bizottság előtt.:

- Várnagy Miklós igazgató
- Horváth Boldizsárné (Horváth Emma)
- Özv. Thury Józsefné (Szentkeressy Jolán)
- Einer Izabella
- Csornay Magdolna
- Szőke Ferencné (Laczkó Irén)
- Farкас Sándorné (Kádár Gabriella)
- Komlósy Imre
- Dr. Raikovich Kálmánné (Balpataky Anna)
- Leél Óssy Sándorné (Kalotay Mária)
- Rácz Erzsébet
- Révfy István
- Faludy József
- és a Rákoskerten tanítók:
- Ortutay Istvánné (Ballá Etel)
- Kerti Erzsébet
- Vincze Ferencné (Gotthard Valéria)
- Tóth Gabriella.

Várnagy Miklós úr igazoló jelentésében beszámolt arról, hogy 21 éve igazgató, Budafok körzetében iskolafelügyelő, elnöke volt az Aszódi-Gödöllői Tanítóegyesületnek, a helybeli OKH-nak, a méhészkörnek, Dalárdának.

1946. aug. 10-én felállították a „gyógyítóva nevelő osztályt 14 tanulóval”.

1946-ban a tantestület új tagjai a következők lettek:

- Kerényi Gyuláné (Cluicker Klára)
- Gerőfi Miklósné (Prágai Klára)
- Balogh Kötner Sándorné (Nagy Irma)
- Geleley János

A forint megjelenése előtt 1946-ban érdekes megtekinteni a pedagógusok keresetét. Ma már nem lehet átgondolni sem, hogy ez mennyit ért!

Várnagy Miklós	1946. június	66.000 milliárd pengő
	1946. július	20.000 billió pengő
Szőke Ferencné	1946. június	140.250 milliárd pengő
	1946. június	43.500 billió pengő

1946. jún. 2-án megalakult az úttörőmozgalom. A Szabadság sugárúton az úttörőcsapat megalakulásáról a Székesfehérvárosi Tankerületi Főigazgatóságnak 1947. okt. 6-án írt jelentésben foglaltak szerint 1946 decemberében indult meg a szervezési munka. Először 35 tanuló jelentkezett, a foglalkozásokat 12-en látogatták szorgalmasan. Szellemi irányítójuk Faludy József, segítőtársai Kerényi Gyuláné, özv. Thury Józsefné tanítónők voltak. 1947. nov. 22-én a csapat újjáalakult és 22 fiúval és 7 lánnyal kezdte meg működését. Az új csapat vezetői Siklósi Kálmán és Csornay Magda tanítók voltak. A csekély érdeklődés okát abban jelölték meg, hogy a tanulók 60 %-a az ifjúsági vöröskeresztnek, 20 %-a a cserkészlet tagja, valamint a szülők idegenkedtek az úttörőmozgalomtól.

1946 novemberében a vallás- és közoktatási miniszter a magyar társadalomhoz felhívást intézett, melyben hálás köszönetet mondott azoknak a nevelőknek, akik a Szlovákiából áttelepített családok gyermekeit óvta- védtek az „áttelepítéssel járó minden testi és lelki megrázkódtatástól.” A Szabadság sugárúti iskola kimutatást készített az áttelepített családok elhelyezését, gondozását vállaló szülőkről. A névsorban 35 személyt rögzítettek, akik között volt szobafestő, gyári munkás, kőműves, hentes, postai altiszt, lakatos, vendéglős és földműves. Néhányan teljes ellátást (Miskolczi Pál gyári munkás, Josephus István lakatos), mások lakást, ebédet, lisztet adtak a rászorulóknak.

1947. febr. 1-én a körzeti iskolafelügyelő Merva Ferenc lett, aki a másik csabai iskola igazgatója volt. Az iskolába ekkor 507 gyerek járt.

1947. május 27-én kelt levelében Csontai Győző tanügyi tanácsos felkérte Várnagy Miklós igazgatót arra, hogy az újonnan kialakított rákoscsaba-rákoskerti iskola kinevezett igazgatójának – Tátray Ferencnek – segítsen az igazgatói teendők ellátásában.

1947 őszén megtörtént az igazgatóváltás. Faludy Ferenc az új igazgató.

1947. jún. 18-án az iskolalátogatási módszeres értekezlet eredménye szerint a háborús károkat helyreállították, az iskola udvarát és környékét befásították, „Virágkultusz van. Kert nincs.” A bútorzat erősen használt, de a célnak megfelelő. A szertárak hiányosak, főként fizikás szerekben. A könyvtárakban fasiszta jegyzékben foglalt könyv nincs, és iskolai távbeszélő sincs. Várnagy Miklós gazdasági tárgyú cikkeket ír, Révfy István festőművész, képzőművészeti kiállításon szerepelt, a rákoscsabai öreg cserkészcsapat vezetője, a Szabad Népművelési Tanács tagja, Dr. Kerényiné a Zöldkereszt Fiókszövetség ügyvezető elnöke, Faludy a termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezet felügyelő bizottságának elnöke, a 48-as bizottság alelnöke, a rákoscsabai méhészkör elnöke. A tantestület a téli szünetben szociális munkával is foglalkozott. „A tanulók 70%-a ruhával, cipővel, tanszerrel el van látva. A fegyelmi állapot kijelgítő ... napközi otthon nincs ... az osztálykormányzat kialakulóban... 50 cserkész és 12 úttörő volt. ... Az iskola tisztasága a gyerekek esztétikai nevelését szolgálja. Itt meg kell jegyezni, hogy a leggondosabb tisztaságra való törekvés mellett a gyermekek szegénysége, az udvarról bevitt por és az olajozási nehézségek nagymértékben hátráltatják az ilyen törekvéseket. ... Tornaterem nincs, kevés felszerelés van.”

Az oktató munka érdekessége, hogy a környékbeli nevezetességeket megtekintették. Voltak a helybeli gőzmalomban és ecetgyárban, a rákoskeresztúri gumigyárban.

A Felügyelő a végén megjegyezte, hogy „ezt az iskolát egyik legjobb iskolának kell, hogy említse, mert a meglátogatott hat óra, és a dolgozatok megtekintéséből látja, hogy a tanerők gondosan felkészültek, és tervszerűen végzik munkájukat.”

1947. aug. 10-én Várnagy Miklós aláírásával megjelent az iskola 1946/1947. évi összefoglalója. Igazgatói, illetve tanítói lakások már nincsenek. Nyolc tanterme van az iskolának, amelyben 535 tanulóól 43 kitéűnő, 53 jeles, 176 jó, 172 elégséges, 51 túlnyomóan elégséges és 27 elégtelen.

1948. január 25-én a tanügyi tanácsos engedélyezte, hogy Faludy Ferenc igazgató mellékállásban a „Rákosvidék” c. hetilapnál felelős szerkesztői tisztséget vállaljon.

A körzethatárok kijelölése

1948. augusztus 24-én jegyzőkönyv született a Szabadság sugárúti iskola igazgatói irodájában a Budapesti Népohtatási Kerület képviseletében Dr. György Oszkár tanügyi tanácsos, Faludy Ferenc igazgató, a Nemzeti Bizottság képviseletében Fridrich Viktor állami tanító, Merva Ferenc a volt r. kat. ált. isk. igazgatója, Farkas Sándor, a volt ref. ált. isk. igazgatója, Fetler János községi törzskönyvvezető, Marjai Ferencné a MNDSZ képviseletében, Baráth Gyuláné a Vöröskereszt egyesülettől és a szülői munkaközösség részéről Palotás Béla rendőr főhadnagy azért gyűltekössze, hogy az államosítással kapcsolatban „az iskolák összevonása után a szülők és növendékek, valamint az iskolai férőhelyek figyelembe vételével a jelenlévők egyetértésében az iskolai körzeteket megállapítsa. .” A körzetek megállapítása a hozzászólások után megtörtént. Eszerint:

„1. A Szabadság sugárúti körzet: a gr. Apponyi Albert úttól töréssel Rákosliget felé, a Frangepán utca és Kapisztrán utcától a Liget felé eső rész, a Kossuth Lajos utca a József utcától Pécel felé, a Martinovics utca a Bajcsy Zsilinszky útig töréssel, a Bajcsy Zsilinszky út Pécel felé, a Zrínyi utca, a Szigetvári úttöréssel Keresztúr felé, a Dózsa György utca végig.

2. A Gaál Gaszton utcai körzet: gr. Apponyi Albert úttöréssel Rákosliget felé, a Frangepán utca végig, a Kapisztrán utca keresztül a réten a József utcától Pécel felé, a Kossuth Lajos utca, az Antal utcátöréssel Pécel felé, Bajcsy Zsilinszky út, a Zrínyi utca, a Szigetvári utcátöréssel Keresztúr felé, a Dózsa György utca végig.

3. A rákoskerti körzet: a Dózsa György úttól és a Jászberényi úttól Keresztúr felé, a Rákoskert felé eső összes rész.”

A körzetek felosztásának napján Szávai Nándor Budapesti tankerületi főigazgató elrendelte, hogy az iskolában kapjon helyet az orosz nyelv tanítása, és az iskola szorgalmazza, hogy minél több tanuló „igyekezzék megtanulni nagy szomszédunk” nyelvét.

1948. jún. 5-én a szülői munkaközösség értekezletén bejelentették, hogy a nyilvános vizsga megszűnt. A határozatot 140 szülő, Szabó János főjegyző és az egész tantestület jelenlétében hozták nyilvánosságra. Az igazgató tájékoztatót tartott az állami iskolák vallásos neveléséről. A végén feltette a kérdést, hogy „kívánják-e a szülők a felekezeti iskolák államosítását?” A határozatban a szülők egyhangúlag fejezték ki véleményüket az államosítás helyeslésében. A jegyzőkönyvet hitelesítő szülők Knačkér István és Hartay Sándorné voltak.

Jelentős változások

1948. aug. 31-én volt a Rákócscsaba Szabadság sugárúti Általános Fiú és Leányiskola tantestületének alakuló értekezlete. Faludy József igazgató örömeinek adott hangot, hogy az államosítás miatt már nincs különbség tanító és tanító között. Felhívta a figyelmet, „hogy az államosítás fokozottabb munkateljesítményt, de egyben több tekintélyt és szabadságot biztosít a pedagógus számára.” Az új tanerők: Kóhalmi László, Szikláy Lajosné, Bóta Lőrinc és Stefánovits Dániel.

Távozott: Sajtos Ferenc, aki rövid ideig (1947-ben) igazgató is volt, Kovács Ferencné és Leél Össy Sándorné. A nyolc osztály kiépítésével az iskola a tanulók befogadására alkalmatlanná vált, ezért megszerezték az Anna utcában fekvő, volt polgári iskola két tantermes épületét, ahová állandó délelőtti foglalkozásra a két negyedik osztályt, állandó délutánra az iparos tanonciskolát tették át. A Szabadság sugárúti épületben állandó délelőtt a felső tagozat négy fiú és négy leányosztálya, állandó délután az 1 – 3-os fiú és leányosztályok jártak. Az iskolában eddig a fiúk gazdasági gyakorlatot tanultak, de mivel a lakosság túlnyomó része főleg ipari és kereskedői tevékenységet folytatott, szükségesnek tartották az 1948/49-es tanévben az 5-es fiú osztályban a kereskedelmi gyakorlatot bevezetni és azt fokozatosan kiépíteni a 8. osztályig.

Az élő idegen nyelvek oktatásában a német mellé – a felmerült kívánságoknak megfelelően – bevezették az orosz nyelv tanítását is felmenő rendszerben, kiépítve a 8. osztályig.

Az úttörőmozgalom már 100 tagot számlált, és a öröskeresztet továbbra is fenntartották osztályonkénti kiépítéssel. Az alakuló értekezleten fontosnak tartották közölni, hogy a Magyar Dolgozók Pártja ajándékot adott az iskolának: egy zongorát.

1948. szeptemberében a vallás- és közoktatási miniszter szabályozta a dolgozók általános iskolájának megszervezését. A környező településeken egyedül a Szabadság sugárúti iskolában engedélyezték ennek megszervezését Faludy József igazgató vezetésével. Ő levelet írt a miniszternek, melyben beszámolt a dolgozók általános iskolájának megszervezéséről, ahová 21 fő iratkozott be. Volt közöttük 1888. évi születésű fűszerkereskedő, 1889-ben született háztartásbeli, 1896-ban született varrónő, de volt itt asztalos, üvegcsiszoló, borbély, üveges, és fényképész segéd, fodrásznő, gyári munkás, kereskedő. Az átlag életkor 39 év volt. A tanév 1948 okt. 1-jétől 1949. jún. 30-ig tartott 480 órán át. A működés után egy évvel írt összegzésében az igazgató kérte, hogy emeljék meg az óraszámkeretet, mert „képtelenség egyes tárgyakat a megállapított kevés óraszámban elvégezni...” „A hallgatók több tanulási időt kérnek, a munkahelyről előbb engedjék el őket...” 10 évvel később az iskolában megszűnt ez a képzési forma.

Kóhalmi László

Az 1948. okt. 20-inevelési értekezleten Faludy József igazgató örömét fejezte ki azért, hogy megindult a faliújságok szerkesztése az iskolában.

Szóba került a gyermekek viselkedése a templomban. A szülők kifogásolták a hosszú ideig tartó térdeplést. Az volt a kívánságuk, „hogy a tanulók csak az Úrfelmutatási és áldozási csengetéskor térdeljenek.”

Ugyanekkor nyílt meg a Dolgozók iskolája is 45 hallgatóval.

1948. november 19-én az igazgató közölte a székesfővárosi tanfelügyelőséggel, hogy Siklósi László úttörőcsapat-vezető lemondott, és helyébe Kőhalmi Lászlót (ő lett később a XVI. kerületi oktatás osztály vezetője) javasolta.

Az iskola 1848. évi adatai szerint a tantermek száma 10-re nőtt. Az év során a 16 osztályban 290 q szemet használtak fel. A Gaál Gaszton utcai iskolában ugyanekkor 11 tanteremben 18 tanulócsoporthoz 360 q szemet igényelt. A dec. 31-i állapot szerint 565 tanuló járt az iskolába 16 tanulócsoporthoz. Az úttörők száma 153 volt. Az államosítás miatt ebben az évben a két iskola adatait közösen dolgozták fel. A Szabadság sugárúti iskola költségvetése 39.462.- Ft, a Gaál Gaszton utca 26. Általános Iskoláé 35.632.- Ft volt.

Az 1948. dec. 23-án készült kimutatás szerint az iskola tanerői a következők voltak:

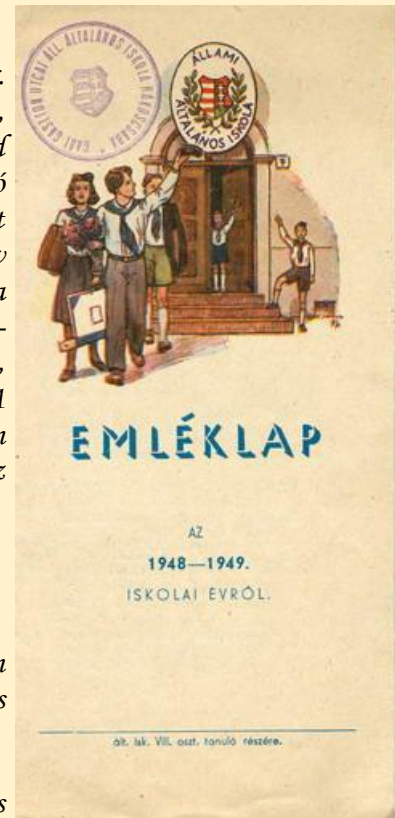
- Faludy József igazgató
- dr. Aszódi László igazgatóhelyettes
- Szőke Ferencné
- Siklósi Kálmán
- Krisztálovits Tivadar
- Kőhalmi László
- Dr. Egyed Józsefné
- Farkas Sándorné
- Tóth László
- Dr. Rajkovich Kálmánné
- Csornay Magdolna
- Stefanovits Dániel
- Rácz Erzsébet
- Kerti Erzsébet
- Gerőfi Miklósné
- Sziklay Lajosné
- Balogh Sándorné
- Révfy István
- özv. Thury Józsefné
- Komlósy Imre
- Magyar Ivánné
- Bóta Lőrinc.

1949. január 21-i tanerő szükségleti kimutatás szerint egy tanító átlagos heti óraszámja 23. Faludy József nem tanít, mert ő az általános iskola és az iparos tanonciskola igazgatója, a helyi szakszervezeti elnök, a helyi szakmai bizottság elnöke. Kőhalmi László heti óraszámja 12, mert ő Rákócscsaba kerületi úttörőtítkára, és csapatvezető. Siklósi Kálmánnak szintén 12 a heti óraszámja, mert ő a rákosmenti szakszervezeti titkár. Dr. Aszódi László gimnáziumi tanár, általános iskolai igazgató helyettesnek, osztályfőnöknek, a dolgozók tanfolyamának helyettes vezetőjének a heti óraszámja 7 volt.

1949. január 21-én a Budapesti Népoktatás Kerület Tanfelügyelője, Dr. Horváth József valamennyi általános Iskola igazgatójához levelet intézett, miszerint íratassanak dolgozatot az iskolában a hároméves tervről, majd készítsenek a munkák szelleméről összefoglaló jelentést. Dr. Aszódi László igazgatóhelyettes készítette el az iratot. A felsős tanulókkal íratott dolgozat címe: „Hogyan vett részt édesapám (édesanyám) a 3 éves terv végrehajtásában?” Dr. Aszódi igazgatóhelyettes úr szerint a „tanulók 12 %-a kitűnően oldotta meg a feladatát, 20 % igen jó dolgozatot írt, és mintegy 40 – 50 % közepes eredményt ért el.” A többi dolgozat gyenge volt. Megállapította, hogy „a tanulók nagy része a politikai eseményeket éber figyelemmel kíséri.” A dolgozatírás elérte a hozzáfűzött komoly célt. „Meglátszik rajtuk, hogy otthon ... minden dolgozó büszke a terv sikerére, mert a saját munkájának az eredményét is benne látja.”

A Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete Országos Központja

Országos Nevelési Versenybizottsága „Nevelj jobban!” címen munkaversenyt hirdetett a nevelés tartalmának javulása érdekében. 21 oldalas ismertetőben foglalták össze a követelményeket,

amely a szocialista embertípus kialakítását és a választások elősegítését célozták. A Szabadság sugárúti iskola munkatervet készített.

1949. jún. 13-án Faludy József a Nevelési Bizottság elnöke és Bóta Lőrinc versenyfelelős összefoglalták az addig elért eredményeket.

Ellenőrizték a tanuló párok munkáját, „a tanuló körök közelebb hozták a nevelőt és a tanulót, ... a tanuló közlékenyebb lett, kitérta a lelkét. ... a nevelőben jóakarátú barátot lát.” Megtartották a sajtónapokat, melyen mindig más hártárs volt az előadó. „A faliújság pontosan 2 hetenként jelent meg a VIII-os fiú és leányosztály és az úttörők összeállításában.”

„Az állandó és rendszeres újságolvasás meglátszik a nevelőtestület minden tagján. A nagyobb eseményeket pedig a mindennapi kérdések órájában ismertetik az osztályfőnökök.”

„A választásokon és annak előkészítésén a tantestület minden tagja részt vett.. Ezt bizonyítják a választási eredmények. A pedagógusok hatásosan agitáltak a szülőknél.” A nevelésméleti tevékenység során ismertetésre került Makarenkó: A nevelés módszerei c. munkája.

A gyakorlati munka közben „Különösen a magyar- és történelemórákon jutott idő a marxista ideológia ismertetésére, a számtanórákon, pedig a demokrácia hatalmas eredményeinek számszerű bemutatására.” A nevelőtestület hospitálási felelőst választott, aki jelentette, hogy „az elmúlt 3 hónap alatt 32 hospitálást végeztek a nevelők.”

A munkafegyelem erősítésében nullára csökkentették a tanulók késését. „Reggel az ügyeletes tanerő felírta a későn jövőők nevét, akik a tanítás után itt maradtak, s ezekkel az ügyeletes tanerő foglalkozott egy teljes órán át ... Ezt a módszert a tanulók is helyesnek és igazságosnak találták, de óvakodtak aktív résztvevői lenni...!

Május 28-án a rákosmenti szakszervezeti csoport ifjúsági ének- és táncversenyén a Szabadság sugárúti iskola 2. díjat nyert. Beneveztek a „Munkára, harcra kész” sportmozgalomba.

Az úttörőcsapat létszáma 58-ról 262-re nőtt. 72 pajtásnak már egyenruhája is volt. Megindult a „Pajtás” újság terjesztése is.

A könyvtárban is kimutatható a fejlődés. 276 kötetre nőtt az ifjúsági könyvvállomány, a „nevelőtestületi könyvtár 278-ról 486 kötetre nőtt.”

Fontos fejlemény, hogy az „iskola igazgatója kieszközölte a telefon felszerelését.”

A kéthetenként ülésező Nevelési Bizottság az összegzést letárgyalta és részleteiben el is fogadta.

Az 1948/49. tanév végi adatgyűjtő lapon 16 tanulócsoport működését jelezte az iskola. Az úttörőcsapatnak 264 tagja volt (129 leány). Őrsvezetői tanfolyamot 19 fiú végzett, 14 órs működött is, de az úttörőcsapatnak nem volt külön helyisége. Az 549 tanulóból 122 fiú, 110 leány rendszeresen sportolt. Főleg a labdarúgást szerették (64), és a röplabdát (73). Az iskola udvarán röplabdapályát is képzitettek. Sajnos továbbra sem volt az iskolának tornaterme és vízöblítékes WC-je.

1949-ben az Országos Takarékpénztár útján a Magyar Népköztársaság által kibocsátott

Ötéves Tervkölcst minden közalkalmazottnak jegyeznie kellett, majd 1949. november 1-jétől 10 hónapon át egyenlő részletekben kellett befizetni. Az iskola 21 közalkalmazottja jegyz

ett békekölcst 200 és 350.- Ft között.

1949. aug. 31-én a vallás- és közoktatási miniszter rendeletével a budapesti és peremvárosi általános iskolákat, óvodákat és napközi otthonokat szeptember 1-jei hatállyal további felügyelet és igazgatás végett átadta Budapest polgármesterének.

Szeptember 19-én Holly Ilona irodafőtiszt leiratában a Bp. fővárosi polgármester rendelete alapján figyelmeztette az iskolákat, „hogy az éberségben mutatkozó legkisebb mulasztás esetén a legszigorúbban” fog eljárni.

Október 18-án újabb körlevelet kapott az iskola, amelyben előírták havi 15 – 20 film vetítését. A szükséges késgényfilmgép-kezelői tanfolyamot a tantestület minden tagjának el kellett végezni. A filmvetítésekről szerzett tapasztalatokról 1950-ben jelentést kellett írni. Ugyanebben az iratban elrendelték az iskola számára, hogy a IV – VIII. osztályosokkal írassanak dolgozatot a következő címmel:

**Szőke Ferencné (irénke néni)
igazgató**

Leányosztály 1949-ben

„Mit nyújt az ötéves terv és a tervkölcst nekem és a családomnak?” Még a II. és III. osztályosoknak is kellett néhány mondatot írni a tervkölcstöről!

1949. november 23-án Budapest Főváros Polgármesteri VII. (Közoktatási) Ügyosztálya körlevélben intézkedett Sztálin születésének 70. születésnapjának megünnepléséről, miszerint „a tanulóifjúság számára minden iskolában pályázatot kell hirdetni. A pályázat tárgya: Mit köszönhet a magyar nép Sztálinnak és a Szovjetuniónak? ... A legkomolyabb érdeklődést és tájékozottságot mutató dolgozat ... szerzőjét az iskola jutalmazza meg egy-egy emléklappal, amelyet a győztesnek a Sztálin ünnepélyen adnak át..” December 21-ére iskolai szünnapot rendeltek el, mert e napon ünnepelték a diktátort.

November 28-án a Szabadság Sugárúti Általános Iskola tantestülete esküt tett a Magyar Népköztársaságra és annak alkotmányára.

Az 50-es évek

1950. február 20-i kérdéssor megállapításai szerint 5.058 m³ a beépített terület, 2.141 m² az épülethez tartozó telek, 707 m² a világított alapterület és 1.910 m³ a fűtött tér.

Leányiskola a Kossuth úton 1952-53-ban

István, a fegyelmezés terén bevált módszerről tájékoztatta a XVII. kerületi Tanács VB. Oktatási Osztályát. „Az osztályfőnökök a tanulókat az autózvezetők betétlapjaihoz hasonlóan a tanuló nevét tartalmazó, lepecsételt, osztályfőnökök által aláírt 5 db lapocskával látják el. Rendeltetése: ha a tanuló fegyelmi vétséget követ el

(nem szabályosan viselkedik), akkor a bent tanító nevelő egy betétlapot elkér a tanulótól és átadja az osztályfőnökének. A tanuló az osztályfőnöki órákon beszámol a fegyelmezetlenségéről, és megfelelő büntetés kiszabása után a betétlapot visszakapja.”

Az 1954-es évváró értekezleten közölt adatok szerint a tanulócsoportok száma 17, a gyerekek 569-en, a nevelők 24-en vannak, és van már iskolaorvos, védőnő, irodakezelő és három hivatalsegéd. Az oktatás segítségére már egy „diapozitív vetítógép” is a rendelkezésre állott. A tanulmányi átlag az év végén 3,51 volt. Működött a tanulószoba, ahová különösen a 8-os fiúk jártak.

1954-ben bővítették az iskolát. Ezután az iskola létszáma annyira felduzzadt (616 fő), hogy párhuzamosan két-három osztály tanítottak évfolyamonként. Az elhelyezési gondok megszüntetésére átálltak a kétműszakos oktatási rendszerre. Távozott Kovács István igazgató, helyette az új vezető, Vincze Ferencné (Gotthard Valéria) lett.

Egy telefonvonal volt, géperővel nem rendelkeztek, rádió, kerékpár, vagy motorkerékpár sem volt.

Az 1951-es adatsor szerint 563 tanuló járt az iskolába, 10 tanterembe. Tanulószoba és napközis csoport nem volt. A tanítás 17 osztályban váltakozóan folyt, és 14 gyermek járt a gyógypedagógiai osztályba.

Az 1951/52-es tanévben a 22 tanerőnek 675.- Ft volt a fizetési átlaga. A legmagasabb Tóth László igazgatónak volt, aki 1007 Ft-ot vihetett haza. A legalacsonyabb fizetés 530.- Ft volt.

1954-ben az új igazgató Kovács

December 6-án a XVII. kerületi tanács VB. Oktatási Osztályának vezetője megtiltotta az iskolában szervezendő társas táncanfolyamokat. Néptánc tanfolyamot – lehetőleg a tornatanár vezetésével – lehetett szervezni.

December 16-án a nevelési értekezleten az erkölcsi nevelés kérdéseivel foglalkozott a testület. Érdeemes idézni: „Tartsuk szem előtt Makárenkő mondását: a szavakkal való nevelés időtöltés.” „Minden alkotó munka, erősen erkölcsi érzelmeket kíván, sajnos tankönyveinkből ezidáig hiányzik az érzelem.” „Az elmúlt időszakban távol tartottuk tanítványainkat a romantikától. A korszaknak és értelmünknek megfelelő szép romantikától távoltartott tanuló érzelmei helytelen irányban keresnek megnyilatkozást.” „Vigyázni kell azonban, hogy ne legyünk szentimentálisak!”

1958. május 21-én Nagy Béla tanulmányi felügyelő látogatásról készült jegyzőkönyvben szóba került az állótáblák falitáblára való kicserélésének a szükségessége. Gazdasági gyakorlótere nem volt az iskolának, az udvart a lehetőségekhez képest locsolással portalanították. Négy szakkkör működéséről is tudomást szerezhettünk: magyar (Kovács Gyula), fa- és fémmegmunkáló, fizikai (Kiss Antal), papírmegmunkáló (Révfy István), zeneszakkkör (Farkas Sándor).

Szőke Ferencné 1958-as igazgatói beszámolója szakdolgozat méretű. Nagy teret szentelt benne a fegyelmi helyzetnek és a hiányzásoknak is. Külön fejezet szólt az úttörőmozgalomról. Az 1403. sz. Zrínyi Ilona csapat mellé Greskó Ibohya szervezett egy másikat is 1957. szeptemberében, amit II. Rákóczi Ferencről neveztek el (2552. számú). A csapat anyagi helyzetének javítására létrehozták a „Pajtás Bolt”-ot, ahol egész évben cukorkát árultak. Még a 6 hónapos újonc-idő megpróbáltatásai sem riasztották vissza a jelentkezni óhajtó gyermekeket. Az álarcosbál tiszta jövedelme pl.: 5327.- Ft volt, ami a táboroztatást segítette elő. Az iskola légópincéjében berendezték a takaros kjs úttörőotthont. A budapesti csillagtúráról a Mókus órs (Pásztor Éva, Balázs Erika, Szőke Ildikó, Leszák Éva, Novák Júlia, Moharos Erzsébet) első díjjal tértek haza. Hitoktatásra ekkor 229 tanuló járt.

Közben rendszeresen – a kulturális élet színfoltjaként – kedves színjátékokat is betanultak a diákok.

Virít a pipacs c. mesejáték 1953-ban Kiss Erzsébet tanítónővel.

A 60-as évek

Az Okos Zsófi. c. darab Krenyiczky Tivadarné (Kiss Erzsébet) rendezésében 1956-

A 60-as években rendszeresen folyt a politikai-ideológiai képzés. A társadalmi munkát pl. 1, 3, 4 órás bélyegekké igazolták.

1968 májusában az iskola – a fővárosi tanács határozata értelmében - megemlékezett a vietnámiak küzdelméről az amerikaiak ellen. A „Vietnámért” megmozdulás keretében 740.- Ft felajánlás jött össze 5 – 50.- Ft adományokból a tantestület részéről.

1968. augusztus 30-án, a tanévnyitó értekezleten meghatározták a tantestületi munkamegosztást. Jó képet mutat az iskoláról az adott pillanatban.

<i>Párttitkár és továbbképzési felelős</i>	<i>Kellő Jánosné</i>
<i>Szakszervezeti Bizottság titkára</i>	<i>Göncző Károlyné</i>
<i>Kisdobos felelős</i>	<i>Hámori Lászlóné</i>
<i>Úttörőpénztáros</i>	<i>Gál Zoltánné</i>
<i>Úttörő sajtó terjesztője</i>	<i>Sziklayné, Hámoriné</i>
<i>MHSZ összekötő</i>	<i>Dr. Malir Károlyné</i>
<i>Ifjúsági Vöröskereszt vezetője</i>	<i>Balás Dezsőné</i>
<i>Alsó tagozatos mkv</i>	<i>Kóder Katalin</i>
<i>Számtan mkv.</i>	<i>Balás Dezsőné</i>
<i>Kerületi kémia mkv.</i>	<i>Bóta Lőrinc</i>
<i>Gyermekvédelmi felelős</i>	<i>Krenyiczkyne, Nagyné</i>
<i>Ifjúsági könyvtár felelőse</i>	<i>Kerti Erzsébet</i>

<i>Segélykönyv és tanszerfelelős</i>	<i>Kerti Erzsébet</i>
<i>Folyóiratok felelőse</i>	<i>Dr. Mahrné, Róvó Zs.</i>
<i>Iskolai balesetvédelmi felelős</i>	<i>Varga Jenő</i>
<i>Iskolai filmek kezelője, tévé fel.</i>	<i>Krenyiczky Tivadarné</i>
<i>Társadalmi munkák felelőse</i>	<i>Bóta Lőrinc</i>
<i>Tankötelesek nyilvántartója</i>	<i>Kerti Erzsébet</i>
<i>Könyvterjesztő</i>	<i>Tátraiiné, Hajnalné</i>
<i>Úttörővezető</i>	<i>Simon Ferencné</i>
<i>Úttörővezető h.</i>	<i>Nagy Gyuláné</i>
<i>Úttörő kultúrfelelős</i>	<i>Kerti Erzsébet</i>
<i>Úttörő hulladékgyűjtés f.</i>	<i>Balogh Pálné</i>
<i>Úttörő sportfelelős</i>	<i>Dr. Mahr Károlyné</i>
<i>Szmk. és nőtanács összek.</i>	<i>Kovács Olga</i>
<i>Of.i mkv.</i>	<i>Kerti Erzsébet</i>
<i>Magyar mkv.</i>	<i>Sziklay Lajosné</i>
<i>Napköziotthon mkv.</i>	<i>Gerőfi Miklósné</i>
<i>Kerületi magyar mkv.</i>	<i>Pohl Béláné</i>
<i>Alsós leltárfelelős</i>	<i>Róvó Zsuzsanna</i>
<i>Tanulószoza vezető</i>	<i>Krenyiczky Tivadarné</i>
<i>Nevelői könyvtárfelelős</i>	<i>Szokolay Sándorné</i>
<i>Tűzrendészeti felelős</i>	<i>Bóta Lőrinc</i>
<i>Tüzelőfelelős</i>	<i>Bóta Lőrinc</i>
<i>Takarékmozgalom fel.</i>	<i>Bóta Lőrinc</i>
<i>Tankönyvfelelős</i>	<i>Simon Ferencné</i>
<i>Énekkar vezető</i>	<i>Dr. Szánthó Tiborné</i>
<i>Fizetők</i>	<i>Patakiné, Tátraiiné</i>

1968 végén Bóta Lőrinc volt a megbízott igazgató.

A legutóbbi idők eseményei röviden

1989-ben az iskola létszáma ismét csökkent és visszaállhatott az egyműszakos oktatási rendszerre, egyben az Anna utcai épületbe az 1. osztályos diákok tanítását is áthelyezték.

1991-ben a kerületi képviselőtestület döntött a Szabadság Sugárúti Általános Iskola tornatermének és a hozzákapcsolódó tantermeinek építéséről.

1992-től az iskola tanulólétszáma ismét folyamatosan emelkedett.

1993. februárjában a kerület megvásárolta tornaterem építés céljából a Nyitány utca és a Szabadság sugárút sarkán álló három telket, majd megindultak a bontási munkálatok.

1995-ben az iskola saját erőből, szülői támogatással, helyi képviselők és a polgármester anyagi támogatásával szabadterei sportpályát alakított ki a tornaterem építésnek céljára vásárolt telkeken.

Évek hosszú során itt épült meg 1999-re a hön áhított tornaterem, a négy új tanteremmel. Kedves és művészi színfoltként Pannonhalmi Zsuzsanna Napórája díszíti az új épület bejáratát.

